

Tân mạn Thi-Ca  
Chủ đề: ngày xưa hoàng thị  
Tác giả: Trần Hoàng Vy

## MỘT THỜI AI CŨNG CÓ... HOÀNG THỊ



Thi sĩ PHẠM THIÊN THƯ & Nhạc Sĩ PHẠM DUY

Một buổi sáng của năm 1972, tại một quán cà phê trên đường Võ Tánh, Sài Gòn (bây giờ là Nguyễn Trãi), cạnh bên tòa soạn báo Điện Tín, tôi gặp nhà thơ KIÊN GIANG, tác giả của bài thơ nổi tiếng HOA TRẮNG THÔI CÀI TRÊN ÁO TÍM đang ngồi uống cà phê, và hình như ông đang say mê, đắm chìm vào một bài hát, được phát ra nho nhỏ từ chiếc radio “ÁP CHIẾN LƯỢC”, để ở trên bàn, trước mặt. Đến gần, thì nghe giọng THÁI THANH, cao vút với những ca từ, vui tươi, rộn rã nhưng cũng thật da diết và trữ tình:

*“Em tan trường về,  
đường mưa nho nhỏ...  
Em tan trường về,  
mưa bay mờ mờ,  
anh trao vội vàng,  
chùm hoa mới nở...”*

Bài hát đang là hiện tượng, và được người dân miền NAM bấy giờ rất ưa thích, của nhạc sĩ PHẠM DUY, phổ thơ PHẠM THIÊN THƯ.

Thấy tôi cười cười, nhà thơ KIÊN GIANG nói: “Bài hát đánh trúng vào tim... đen của lứa tuổi mới lớn, và ai cũng có cho riêng mình một HOÀNG THỊ... để mà mơ mộng, mà nhớ...”

Và tôi, người vừa bước qua ngưỡng cửa học trò, ái mộ bài hát, cũng chung một suy nghĩ: “Ai cũng từng qua thời, hoặc làm người tan học về, hoặc làm người đi theo, tức là làm HOÀNG THỊ NGỌ hay làm ANH THEO NGO VỀ của riêng mình” như lời bài thơ, ca từ của nhạc phẩm.

Bài thơ NGÀY XƯA HOÀNG THỊ của thi sĩ PHẠM THIÊN THU, được trích in trong tập thơ đầu tay THƠ PHẠM THIÊN THU, in 500 bản vào năm 1968, theo thi sĩ, thì vì lúc ấy là “TU SĨ” nên không tiện in nguyên bài, chỉ đến khi gặp nhạc sĩ PHẠM DUY, PHẠM THIÊN THU mới gửi bài thơ chép đầy đủ, và lúc ấy, PHẠM DUY cũng đang soạn những tình khúc cho tuổi học trò như TRẢ LẠI EM YÊU, CON ĐƯỜNG TÌNH TA ĐI nên khi đọc được bài thơ NGÀY XƯA HOÀNG THỊ, nhạc sĩ như bắt được viên ngọc quý, nên xin phép được phổ nhạc ngay.

Ca khúc NGÀY XƯA HOÀNG THỊ được chính thức ra đời vào năm 1971, nhạc phẩm được soạn theo điệu VALSE, nhịp 3/4, vừa vui tươi, nhí nhảnh nhưng cũng mang mang tâm trạng theo lối kể chuyện, phù hợp với lời thơ và tâm trạng của tác giả bài thơ, lần đầu tiên được ca sĩ THANH THUYẾT thể hiện, đã thu hút được hầu hết giới trẻ và cả những bậc trung niên tìm nghe và mua nhạc phẩm.

Bài hát được tái bản liền sau đó, với hình bìa của họa sĩ VI VI, là một hiện tượng, được nhiều tờ báo ở SÀI GÒN lúc đó quan tâm tìm hiểu với câu hỏi “HOÀNG THỊ NGỌ LÀ AI?” Kể cả nhiều người mạo nhận mình là “NGỌ”, giống như câu chuyện tìm nàng Công chúa TRUNG PHI, BOCASA cũng có nhiều người mạo nhận trước đó!

Theo lời kể của thi sĩ PHẠM THIÊN THU, khi còn học lớp ĐỆ TAM (lớp 10 bây giờ) tại trường Trung học tư thục VĂN LANG tại khu TÂN ĐỊNH, QUẬN 1. Cùng chung lớp có cô học trò gốc người HẢI DƯƠNG tên HOÀNG THỊ NGỌ, đáng người thanh mảnh, mái tóc đen mượt, dài, xoã sau lưng. Trong lớp NGỌ ngồi bàn đầu, PHẠM THIÊN THU ngồi bàn cuối. Tan học, NGỌ đi về phía trước, PHẠM THIÊN THU lẻo đẻo ôm cặp đi phía sau, và yêu... đơn phương, thầm lặng.

Bài thơ là sự cảm xúc, nhưng nhớ của lứa tuổi học trò, mới lớn, được sáng tác khi PHẠM THIÊN THU đã là “TU SĨ” với pháp danh THÍCH TUỆ KHÔNG, nên mang một chút của “NÉT THIỀN”, một chút nhớ, tình si một thuở, rất gần và giống “TÂM TRẠNG” của nhiều “ANH HỌC TRÒ” lúc đó.

Bài thơ dài 59 câu, theo thể thơ 4 chữ, và dưới bàn tay PHÙ THUYẾT ÂM NHẠC của PHẠM DUY, ca từ được “BIẾN ẢO” sắp xếp theo âm điệu, gây nhiều cảm xúc và ấn tượng:

*“Em tan trường về  
Đường mưa nhỏ nhỏ  
Em tan trường về  
Đường mưa nhỏ nhỏ  
Ôm nghiêng tập vở  
Tóc dài tà áo vờn bay...”*

Với hình bóng người con gái, hiền hòa, tha thướt:

*“Em đi dịu dàng  
Bờ vai em nhỏ  
Chim non lẻ đường  
Nằm im giấu mỏ  
Anh theo Ngọ về  
Gót giày lạng lẽ đường quê...”*

Người con gái, nữ sinh ấy, ai cũng “thấy” như chỉ riêng mình một thuở:

*“Em tan trường về  
Mưa bay mờ mờ  
Anh trao vội vàng  
Chùm hoa mới nở  
Ép vào cuốn vở  
Muôn thuở còn thương còn thương...”*

Rồi là nhớ nhưng, băng khuâng xa cách:

*“Bao nhiêu là ngày  
Theo nhau đường dài  
Trưa trưa chiều chiều  
Thu đông chẳng nhiều  
Xuân qua rồi thì  
Chia tay phượng nở sang hè...”*

Bài thơ, và cũng là ca khúc “*mang mang sầu đời, tình ơi, tình ơi*” bởi 10 năm rồi quay lại, khôn nguôi nỗi nhớ:

*“Cây xưa còn gầy  
Năm phơi rắng đỏ  
Áo em ngày nọ  
Phai nhạt mây màu...”*

Đề rồi rung rung:

*“Xưa theo Ngọ về  
Mái tóc Ngọ dài  
Hôm nay đường này  
Cây cao hàng gầy  
Đi quanh tìm hoài  
Ai mang bụi đỏ đi rồi  
Ai mang bụi đỏ đi rồi...”*

Bụi đỏ, dáng nhỏ một người,  
mãi vẫn còn trong tâm trí,  
chợt nhận ra là biết đã xa rồi.

Thật xa... PHẠM THIÊN THU, giờ vẫn còn đó, với lứa tuổi đã chạm “bát tuần”, vẫn hằng ngày ngồi lặng lẽ ở một chiếc bàn nhỏ, ngoài hiên quán cà phê HOA VÀNG trong cư xá BẮC HẢI, tay cầm ống pip, thỉnh thoảng đưa lên miệng kéo một hơi thuốc dài, đôi mắt lim dim.

Dường như ông đang “nhập” vào cõi ĐƯA EM TÌM ĐỘNG HOA VÀNG hay nhớ NGÀY XƯA HOÀNG THỊ, làm sao xuyên trái tim nhiều người và cả nhiều thế hệ, sau này.

*Trần Hoàng Vy*



---

*Nguồn: Internet eMail by **Batkhuat nguyen** chuyển*

*Đăng ngày Thứ Hai, December 18, 2023  
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*